

31994R1467

28.6.1994

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 159/1

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1467/94,
20. juuni 1994,
põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

ühenduse põllumajanduse bioloogilise ja geneetilise mitmekesisuse säilitamiseks tuleks säilitada geneetilised ressursid, mis moodustavad bioloogiliste ja geneetiliste ressursside asendamatu tagavara; nende ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks tuleks võtta kõik meetmed, et edendada ühise põllumajanduspoliitika eesmärgi ja kaitsta bioloogilist mitmekesisust kooskõlas 1993. aastal ühenduse ratifitseeritud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga; tuleks rakendada kõiki ettenägelikke lahendusi, mis võivad osutada vajalikuks;

käesolevas määruses tuleks "põllumajandust" käsitleda selle mõiste laiemas tähenduses, mistõttu põllumajanduse geneetilised ressursid peaksid hõlmama ka metsamajanduse geneetilisi ressursse;

põllumajanduse geneetilised ressursid käesoleva määruse tähenduses hõlmavad nii taimede kui ka loomade geneetilisi ressursse;

põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise tõhusa arendamise ja kooskõlastamise eesmärk peab olema korraldada liikmesriikides tehtavat tööd üldistes huvides, et tõhusalt kasutada selle töö tulemusi, suunata seda tööd kooskõlas põllumajanduspoliitika vajaduste ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga ning kasutada ühiselt ühenduse vajadustele vastavate meetmete rakendamiseks vajalikke vahendeid, võttes vajaduse korral arvesse samas valdkonnas pädevatena tunnustatud rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate Euroopa riikide võetud meetmeid;

selle eesmärgi saavutamiseks tuleks sisse seada liikmesriikides teostatavaid ja kavandatavaid põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise programme käsitlev alaline teabevahetus ja eelkõige vastastikune nõupidamine;

siseriiklikul tasandil põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks juba tehtava tööd kooskõlastamine ühenduse tasandil peab võimaldama seda tööd tõhustada;

⁽¹⁾ EÜT C 266, 1.10.1993, lk 2.

⁽²⁾ EÜT C 128, 9.5.1994.

⁽³⁾ EÜT C 52, 19.2.1994, lk 20.

praegune töö tundub olevat ebapiisav kas töö laadi tõttu või seetõttu, et liikmesriikide käsutuses olevad vahendid ei võimalda neil suurendada oma jõupingutusi põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise vallas; sel juhul peaks Euroopa Ühendus saama subsidiaarsuspõhimõtte kohaselt toetada ja täiendada liikmesriikide jõupingutusi, aidates seeläbi täita ühendusel lasuvaid kohustusi kaitsta keskkonda ja säilitada ümbruskonda ning töötada välja ja rakendada bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja säästva kasutamise kavasid; põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise probleem on riikidevaheline ja käsitleb kõiki liikmesriike, kuid tänini ei ole ühenduse tasandil selles valdkonnas olnud ühtki kindlat tegevusprogrammi; parim lahendus väärtuse lisamiseks on olemasolevate meetmete kooskõlastamine ja uute esmatähtsate meetmete toetamine; tegevusetus põhjustaks ebatõhusust ja geneetiliste ressursside kadu;

põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise vallas tehtud töö peaks suurendama põllumajanduse mitmekesisust, aitama säilitada bioloogilist mitmekesisust, parandama põllumajandustoodete kvaliteeti ning vähendada sisendite mahtu ja põllumajanduse tootmiskulusid, edendades eelkõige põllumajandusliku tootmise laienemist;

kuna põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise kooskõlastamine on otseselt seotud ühise põllumajanduspoliitikaga, tuleks sel eesmärgil vastuvõetud meetmeid kohaldada võimalikult kiiresti;

kooskõlastamise eesmärgil ning ühenduse põllumajanduse geneetilise rikkuse geograafilist ulatust ja asjakohaste meetmete rakendamise vajalikkust silmas pidades tuleks komisjoni ja liikmesriikide vahel sisse seada tihe ja alaline koostöö põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise vallas;

kooskõlastamiseks siseriiklikul tasandil on vaja laialdasi ja põhjalikke teadmisi põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise olukorrast igas liikmesriigis; tuleks koguda asjakohast teavet ja kehtestada sellele teabele juurdepääsu võimaldamise kord;

ühenduse tasandil tehtav töö peaks olema suunatud eelkõige põllumajandustoodete kvaliteedi parandamisele ja tavapärastele või uutele põllumajandustoodetele uute kasutusvõimaluste leidmisele, et suurendada nende lisaväärtust;

ühenduse põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlev meetmeprogramm

peab aitama säilitada bioloogilist mitmekesisust ühenduses, suurendada põllumajanduse konkurentsivõimet ja parandada põllumajandusressursside majandamist;

sellise pikaajalise ühenduse meetmeprogrammi tulemusena võivad tekkida uued tootmisvormid, millest on kasu põllumajandusele, keskkonnale ja ümbruskonnale;

on tähtis tagada, et sellise põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks tehtud töö tulemused, milles ühendus osaleb, tehakse ühendusele kättesaadavaks;

sobivaim viis koostöö arendamiseks põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlevate üldpõhimõtete raames, mille ühendus on välja töötanud asjakohaste nõuandeorganite abiga, on asutada liikmesriikide esindajatest koosnev komitee, mille eesistujaks on komisjoni esindaja ning mis saaks tõhusalt aidata ja nõustada komisjoni talle põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise kooskõlastamise vallas usaldatud ülesannete täitmisel;

saadud tulemuste kasutamise võimaldamiseks tuleks edendada nende levitamist ja nõuandmist; tegevusprogrammi võimalikult laialdase ja otstarbekohase kasutamise saavutamiseks täiendatakse seda tulemusi ja nõustamistegevust käsitlevate väljaannetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks kooskõlastatakse liikmesriikides põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise vallas tehtav töö ja edendatakse seda ühenduse tasandil käesolevas määruses sätestatud tingimustel.

2. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) põllumajanduse geneetilised ressurssid hõlmavad nii taimede kui ka loomade geneetilisi ressurse;

b) — “taimede geneetilised ressurssid” tähendavad eelkõige põllumajanduskultuuride, kaasa arvatud viinapuud ja söödakultuurid, aiakultuuride, kaasa arvatud köögivilja- ja dekoratiivkultuurid, ravim- ja maitsetaimed, ning puuviljakultuuride, metsapuude, seente, mikroorganismide ja loodusliku taimestiku geneetilisi ressurse, mida kasutatakse või võidakse kasutada põllumajanduses,

— “loomade geneetilised ressurssid” tähendavad eelkõige põllumajandusloomade (selgroogsed ja teatavad selgrootud), mikroorganismide ja loodusliku loomastiku geneetilisi ressurse, mida kasutatakse või võidakse kasutada põllumajanduses.

3. Lõikes 1 nimetatud koostööstamise ja edendamist teostatakse koostöös ühenduse kehtestatud põllumajanduse geneetilisi ressursse käsitlevate üldpõhimõtetega.

I JAOTIS

Teave ja nõustamine

Artikkel 2

Artiklites 3 ja 4 sätestatud tingimustel kehtestatakse liikmesriikide ja komisjoni vaheline teabe- ja nõustamiskord.

Artikkel 3

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile korrapäraselt ja vähemalt korra aastas nende järelevalve all kavandatavaid või teostatavaid põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud erimeetmeid käsitleva tehnilise, majandus- ja rahandusala teabe.

Nad püüavad edastada komisjonile samasugust teavet põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud meetmete kohta, mida kavandavad või teostavad organid, kes ei ole nende järelevalve all.

2. Komisjon peab alalist registrit lõikes 1 nimetatud meetmete kohta ja soodustab asjakohaste meetmete abil liikmesriikide pädevate organisatsioonide vahelist teabevahetust, eelkõige olemasolevate geneetiliste ressursside päritolu ja eritunnuseid käsitlevat teabevahetust. Selline teabevahetus võib toimuda artiklis 7 nimetatud programmi rahastatavate meetmete raames.

3. Pärast artiklis 13 nimetatud komitee arvamuse saamist kinnitab komisjon korra, mille alusel tehakse kogu kogutud teave huvitatud isikutele kättesaadavaks.

Artikkel 4

1. Komisjon jälgib pidevalt põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise põhimõtteid, olukorda ja suundumusi liikmesriikides, võttes arvesse muid asjakohaseid uuringuid geneetiliste ressursside vallas, sealhulgas

nende ressursside kasutamist ja vaesumist käsitlevad uuringud. Selleks peab ta liikmesriikidega nõu artiklis 13 nimetatud komitees.

2. Komisjon korraldab teabevahetust ning põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud meetmete laiendamist ja tõhustamist eelkõige seminaride, koolituskursuste, asjatundjate vahetuse, õppereiside ning teaduslike ja tehniliste aruannete abil.

II JAOTIS

Erimeetmed

Artikkel 5

1. Ilma et see piiraks soovitusi, mida komisjon võib liikmesriikidele anda, vastutab komisjon:

- a) teatavate siseriiklike põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud erimeetmete koostööstamise toetamise eest ühenduse tasandil, et võimaldada ühenduses kasutatavate vahendite otstarbekohast rakendamist ja tulemuste tõhusat kasutamist ning et saavutada ühise põllumajanduspoliitika eesmärkidega koosõla lähemiseviis;
- b) põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise seotud meetmeprogrammide väljatöötamise ja rakendamise eest ühenduse tasandil, et toetada või täiendada liikmesriikides võetavaid meetmeid.

2. Lõike 1 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad võetakse vastu artiklis 14 sätestatud korras.

Artikkel 6

1. Artiklis 14 sätestatud korras võtab komisjon kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõik tulemused, mis võivad soodustada artikli 5 lõike 1 kohaselt vastuvõetud meetmete kohaldamist, tehakse ühendusele kättesaadavaks kõige sobival viisil.

2. Komisjon võtab vajalikke meetmeid koosõlas ühise põllumajanduspoliitika eesmärkidega, et edendada nende eesmärkide saavutamist soodustavate, põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise alase töö tulemuste levitamist ja kasutamist.

III JAOTIS

Põllumajanduse geneetilisi ressursse käsitlev tegevusprogramm*Artikkel 7*

Käesolevaga võetakse viieks aastaks vastu I lisas sätestatud põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlev esimene ühenduse programm, edaspidi "programm".

Artikkel 8

Programmi kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas ühenduse rahalise toetuse suurus, on sätestatud I lisas.

Artikkel 9

Ühendus teostab programmi pärast artiklis 13 nimetatud komitee arvamuse saamist. Selles arvamus antav nõu käsitleb eelkõige:

- tööprogrammi koostamist ja ajakohastamist,
- tegutsemisettepanekuid käsitlevate avalike üleskutsete sisu,
- I lisas sätestatud kooskõlastatud meetmete ja projektide hindamist,
- artikli 3 lõikes 2 nimetatud registri väljatöötamist ja kasutamist.

Artikkel 10

1. Artikli 9 esimeses taandes nimetatud tööprogrammis sätestatakse üksikasjalikud eesmärgid, kohaldatavad meetmed ja ajakohased vastuvõetavad rahandussätted. Tööprogrammi põhjal avaldab komisjon tegutsemisettepanekuid käsitlevad avalikud üleskutsed.

2. Mitmesuguste meetmete rakendamiseks komisjoni sõlmitavates lepingutes kehtestatakse programmi osana teostatavate meetmete tulemuste levitamise, kaitsmise ja kasutamise üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 11

1. Kolmanda rakendusaasta jooksul vaatab komisjon programmi läbi ja analüüsib olukorda, eelkõige rahalist seisundit. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande läbivaatamise tulemuste kohta.

2. Programmi lõpus määrab komisjon tulemusi hindama rühma sõltumatuid asjatundjaid. Rühma aruanne koos komisjoni kommentaaridega esitatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ning majandus- ja sotsiaalkomiteele.

Artikkel 12

1. Selle programmi teostamiseks vajalike vahendite, kaasa arvatud tööjõu- ja halduskulud, arvestuslik suurus on 20 miljonit eküüd.

2. Vahendite suunav jaotus on esitatud II lisas.

IV JAOTIS

Üldsätted*Artikkel 13*

1. Asutatakse põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise komitee, edaspidi "komitee", kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja eesistujana komisjoni esindaja.

2. Komitee võtab vastu oma töökorra kooskõlas ühise turukorralduse juhtimiseks asutatavate korralduskomiteede suhtes 1965. aastal vastuvõetud eeskirjadega.

3. Arvamuse saamiseks edastatakse küsimused komiteele artiklis 14 sätestatud korras.

Artikkel 14

1. Kui tuleb järgida käesolevas artiklis sätestatud korda, suunab eesistuja omal algatusel või liikmesriigi esindaja taotlusel küsimuse komiteele.

2. Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Komitee esitab oma arvamuse eelnõu kohta tähtaja jooksul, mille eesistuja määrab lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest. Arvamus esitatakse sellise hääleteenamusega, nagu on sätestatud asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 nõukogu otsuste vastuvõtmiseks komisjoni ettepaneku põhjal. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse nimetatud artiklis sätestatud viisil. Eesistuja ei hääleta.

3. Komisjon võtab meetmed vastu ning neid kohaldatakse viivitamata. Kui need meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas, teatab komisjon sellest viivitamatult nõukogule. Sellisel juhul võib komisjon otsustatud meetmete kohaldamise edasi lükata mitte rohkem kui ühe kuu võrra alates kõnealusest teatamisest.

Eelmises lõigus osutatud tähtaja jooksul võib nõukogu kvalifitseeritud hääleteenamusega teha teistsuguse otsuse.

Artikkel 15

Komitee võib käsitleda muid asjakohaseid küsimusi, mille komitee eesistuja suunab talle omal algatusel või liikmesriigi esindaja taotlusel.

- kirjeldust põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise arengust ühenduses,
- käesoleva määruse alusel kohaldatavate meetmete olukorda,
- tuleviku-uuringut põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise soovitavast arengust liikmesriikides ning selles valdkonnas tehtava töö kooskõlastamisest ühenduse tasandil, pidades silmas ühise põllumajanduspoliitika eesmärgi ja programmi alusel juba saavutatud tulemusi. Uuring hõlmab vajaduse korral viiteid pädevatena tunnustatud rahvusvaheliste organisatsioonide selles valdkonnas tehtud tööle.

Artikkel 16

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aruande artiklis 5 nimetatud meetmete kohta, mis käsitlevad põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist.

See aruanne sisaldab eelkõige:

- ülevaadet liikmesriikides põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks võetud meetmete arengust,

Artikkel 17

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 20. juuni 1994

Nõukogu nimel
eesistuja
G. MORAITIS

I LISA

TEGEVUSPROGRAMMI RAKENDAMISE ÜSIKASJALIKUD EESKIRJAD

I. EESMÄRGID

Eesmärk on aidata tagada võimalikku väärtust omavate taimede ja loomade geneetiliste ressursside säilitamine, kirjeldamine, dokumenteerimine, hindamine, kogumine ja kasutamine ühenduses ning tõhustada neid tegevusi.

Eesmärkide saavutamiseks tuleks liikmesriikide olemasolevad meetmed kooskõlastada, neid täiendada ja täiustada. Kõikide meetmete puhul kohaldatakse subsidiaarsuspõhimõtet.

Vajaduse korral teostatakse käesoleva programmi kohaseid meetmeid seostatuna meetmetega, mida pädevatena tunnustatud rahvusvahelised organisatsioonid samas valdkonnas teostavad.

II. ÜLDSÄTTED

1. Programmi rakendab komisjon.
2. Käesoleva määruse artiklis 8 nimetatud programmi rakenduskord hõlmab ühenduse põllumajanduse geneetiliste ressursside alalist registrit, kooskõlastatud meetmeid, nende geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlevaid kaasrahastatavaid projekte ja kaasnevaid meetmeid.

— *Alaline register*

Alaline register hõlmab peamiselt ühenduses kogutud põllumajanduse geneetiliste ressursside seisundit ja laadi käsitleva registri sisseadmist, korrapärast ajakohastamist ja avaldamist ning nende geneetiliste ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks tehtavate jooksvate tööde loetlemist. Registri sisseadmise ja selle korrapärase avaldamise kulud kaetakse programmi teostamiseks tehtud assigneeringute kogusummast.

— *Kooskõlastatud meetmed*

Kooskõlastatud meetmed hõlmavad ühenduse tehtavat tööd liikmesriikides põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks teostatavate üksikute meetmete kooskõlastamisel. Ühendus võib kooskõlastamist rahastada kuni 100 % ulatuses selle maksumusest.

— *Põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlevad kaasrahastatavad projektid*

Põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlevate projektide osas sõlmitakse kaasrahastamislepingud. Ühendus rahastab projektide teostamist kuni 50 % ulatuses nende kogumaksumusest.

Kaasrahastatavaid projekte peavad üldreeglina teostama ühenduses asuvad osalejad. Eelisseisundis on projektid, mis näevad ette vähemalt kahe sellise teineteisest sõltumatu osaleja kaasamist, kes asuvad erinevates liikmesriikides. Põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist käsitlevate kaasrahastatavate projektide osas sõlmitakse lepingud üldreeglina sellise ametliku valikumenetluse alusel, mis põhineb *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldatud üleskutsetel esitada ettepanekuid. Kiireloomulistel juhtudel võib kasutada piiratud menetlust.

— *Kaasnevad meetmed*

Kaasnevad meetmed hõlmavad:

- seminaride ja erialaste konverentside ning töörühmade tegevuse korraldamist,
- sisulisi kooskõlastamismeetmeid erialaste töörühmade abil,
- erialatöötajate koolitus- ja liikuvuskavasid,
- tulemuste kasutamise edendamist.

Ühendus võib neid meetmeid rahastada kuni 100 % ulatuses nende kogumaksumusest.

3. Programmiga ettenähtud meetmete rakendamisel võivad osaleda kõik liikmesriigi füüsilised või juriidilised isikud, kes asuvad ühenduses. Kolmandate riikide isikute osalemist ja sellega seotud ühenduse rahalist toetust tuleb uurida iga üksikjuhu puhul eraldi.
4. Meetmete ja projektide rakendamise käigus saadud tulemuste ja teadmiste levituskulud kaetakse programmi eelarvest.
5. Kõik ettepanekud meetmete võtmiseks peavad sisaldama avaldust keskkonnamõju kohta. Avaldus peab sisaldama kohustust järgida asjakohaseid ohutusekirju.

III. TEHNILISED MENETLUSED

1. Reguleerimisala

a) Abikõlblikud meetmed

Käesolev programm käsitleb selliste taimede ja loomade geneetiliste ressursside säilitamist, kirjeldamist, hindamist, kogumist ja kasutamist, mis on praegu olemas ühenduse territooriumil ja mis võivad hävineda, kui ei võeta erimeetmeid.

Abikõlblikud organismid on taimed (seemne- ja teatavad eostaimed), loomad (selgroogsed ja teatavad selgrootud) ja mikroorganismid.

Abikõlblik on igasugune materjal, sealhulgas kodustatud ja kultiveeritud liigid, maatõud, aretusmaterjal, geneetilised kogud ja looduslikud liigid. Programm hõlmab nii aktiivselt kasvavat materjali kui ka soikeseisundis olevat materjali (seemned, embrüod, sperma ja õietolm). Hõlmatud on nii algupärasel kohal kui ka väljaspool seda olevad kogumid.

Esmatähtsatena käsitletakse liike, mis on ühenduse põllumajandusele, aiandusele või metsamajandusele majanduslikult olulised või mille puhul võib põhjendatult eeldada, et need saavad seda olema. Eelkõige eelistatakse geneetiliste ressursside kasutamist:

- põllumajandustoodangu mitmekesistamiseks,
- tootekvaliteedi parandamiseks,
- keskkonna paremaks hoidmiseks.

Käesolevas programmis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- *dokumenteerimine* — igasuguste andmete kogumine ja ülesmärkimine,
- *põhianmed* — kogumiskohas ülesmääritud andmed,
- *kirjeldus* — edaspidi üles määratud peamised taksonoomilised tunnused,
- *hindamine* — muude tunnuste, nagu haigus- või pingetaluvuse hindamine.

Kogumite ülesmärkimisel ja uute kogumiste teostamisel võetakse programmi raames meetmeid tagamaks, et märgitakse üles ka tavapärase piirkondlike kasutajate (talupidajad, aednikud) kogemused ja teadmised viljelusmeetodite, erikasutuse, töötlemise, maitse jne kohta.

b) Abikõlbmatud meetmed

Eelkõige järgmised meetmed ei ole kõlblikud saama ühenduse rahalist toetust käesoleva programmi alusel: teoreetilised uuringud, uuringud hüpoteeside katsetamiseks, uuringud tööriistade või -võtete parandamiseks, katsetamata töövõtete või mudelsüsteemidega seotud tööd ja kõik muud teadusuuringud. Selliseid meetmeid võidakse arvesse võtta ühenduse teadusuuringute ja tehnoloogia arendusprogrammide raames.

Liikmesriikides juba teostatavad meetmed on abikõlblikud üksnes kooskõlastatud meetmete rakendamise korral.

Alamate loomade, taimede ja mikroorganismidega seotud meetmed on abikõlbmatud, välja arvatud need, mida kasvatatakse või viljeldakse maal või magevees, või sellised organismid, mida saab põllumajanduses kasutada biotõrjevahenditena. Erandiks on erijuhud, kus ühelt poolt parasiidi või sümbiondi ja teiselt poolt peremehe vahel on geneetiline seos ja mõlemat organismi tuleb säilitada.

Materjali kogumine ja hankimine toimub vastavalt eespool sätestatud prioriteetidele.

2. Meetmed

Edendatakse järgmisi meetmeid:

a) Register

Seatakse sisse ühenduses põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks tehtavate tööde ning kohapealsete programmide ja väljaspool algupärast kohta olevate kogumite alaline register, mille ajakohastamine ja avaldamine toimub korrapäraselt.

Register annab ülevaate säilitatavate geneetiliste ressursside kogumitest ja seonduvatest meetmetest ühenduses. Registri eesmärk on toetada programmi meetmeid ning edendada võimalikult laialdasi teadmisi säilinud materjalist ja selle kasutamist. Register sisaldab kõikide programmi raames toetatavate andmebaaside ja eelkõige kogumite täielikke andmeid ning muud asjakohast teavet.

b) Säilitamine, dokumenteerimine ja teabevahetus

Eesmärk on tugevdada ühenduse jõupingutusi põllumajanduse, nii loomade kui ka taimede geneetiliste ressursside, sealhulgas metsapuude geneetiliste ressursside säilitamisel ja dokumenteerimisel, ühtlustades juba tehtavat tööd ja vältides jõupingutuste kattumist.

Töö toimub järjestikustes loogilistes etappides. Hilisema etapiga seotud töö ei ole kõlblik saama ühenduse toetust, kui ei ole tõendatud, et eelnenud etapid on lõpule viidud kas käesoleva programmi raames või varem.

Kui vajaduse olemasolu saab tõendada, võib toetada uusi meetmeid (6. etapp).

Jõupingutuste ühtlustamiseks tuleb kõikides programmide raames toetatavates meetmetes kasutatavad andmebaasid ühildada.

Protsessi igas etapis hangitud teave avaldatakse ja säilitatud materjal tehakse võimalust mööda kättesaadavaks.

Iga liigi puhul on etapid järgmised:

— 1. etapp: Töökava koostamine

Peamiste tunnuste miinimumloetelu koostamine, ühise andmebaasi projekteerimine ja teabevahetuse ühtlustatud vormi loomine ning nende katsetamine. Ühine andmebaas peaks olema projekteeritud nii, et see vastaks kasutajate vajadustele, ja selles tuleks kasutada standardset programmeerimiskeelt. Valitud tunnused peaksid olema selgelt pärlilikud. Need peaksid väljenduma kõikides keskkondades ja nende hindamine ei tohiks olla kallis.

— 2. etapp: Kogumite kirjeldamine

Andmebaasi loomine. Põhiandmete kogumine, materjali paljundamine või regenereerimine ja peamiste tunnuste kirjeldamine.

— 3. etapp: Hindamine (täiendav kirjeldamine)

Vajaduse korral muude lausteimimiste (vt "hindamine ja kasutamine") andmete lisamine.

— 4. etapp: Kogumite sorteerimine

Ühise andmebaasi abil kattuvuste ja lünkade kindlakstegemine olemasolevates kogumites. Vajaduse korral terviku osa määratlemine tuumkogumikuna.

— 5. etapp: Kogumite otstarbekohastamine

Kogumite kattumise korral nende osade otstarbekohastamine ja ühtlustamine. Teatav kattumine on vajalik kaitseks juhusliku hävimise eest. Miinimumnõudeks on tuumkogumite teisikeemparide säilitamine vähemalt kahes määratud kohas. Kogum kui tervik võib olla jaotatud mitme määratud koha vahel.

— 6. etapp: Geneetiliste ressursside hankimine (kogumine)

Koguda võib siis:

- i) kui kogumites on tühikuid, mis tõendatult piiravad nende kasutatavust, või
- ii) kui on olemas kogumata materjali, mida võib põhjendatult pidada ainulaadseks ja mis kogumatajätmise korral hävineks.

Järgitakse häid kogumis- ja säilitustavasid ning kogutud materjal dokumenteeritakse ja sisestatakse andmebaasi (etapid 1-5). Loomade puhul võib "kogumine" hõlmata ohustatud ja ainulaadsete tõugude sperma, munarakkude ja embrüote kogumist ja säilitamist.

Erilist tähelepanu pööratakse eespool nimetatud meetmete tulemusel saadava teabe avaldamisele ja materjali levitamisele.

c) *Hindamine ja kasutamine*

Eesmärk on parandada ühenduse geneetiliste ressursside algupärasel kohas ja väljaspool seda kogumitena säilitatava materjali hindamist ja kasutamist.

Järgmised meetmed on abikõlblikud:

- meetmed, mis otseselt põhjustavad säilitatava materjali kasutamist põllumajanduses, näiteks võimaliku kasuliku materjali paljundamine ja selle katsetamine välitingimustes,
- asjakohase teabe hankimine kasutajatelt, kes on varem saanud geneetilisi ressursse geenipangast, ja asjakohase teabe kogumine kirjandusest,
- säilitatava materjali käitumise tavaline hindamine kasutustingimustes,
- säilitatava materjali tavaline "teimimine" selliste kasulike ja asjakohaste geeniallikate saamiseks, mis parandavad näiteks tootekvaliteeti, haigus-, kahjurite- ja pingetaluvust ja üldist kombineerimisvõimet ning põhjustavad isasloomade steriilsust,
- muude selliste mittemajanduslike omaduste ülesmärkimine, mis on kasutamise seisukohalt kasulikud, näiteks genotüüpide kiiremaks ja täpsemaks kindlaksmääramiseks.

3. **Osalemine**

Kaasrahastatavates projektides osalemiseks on kaks viisi. Kriteeriumid on järgmised.

a) *Määratud osaleja*

Määratud osaleja:

- on tunnustatud doktoritaseme koolitajana; osaleja peab olema valmis koolitama ülikooli lõpetanud õppijaid (3 aastat),
ja/või
- on ametlikult tunnustatud liikmesriigi poolt
ja/või
- on liikmesriigi poolt tunnustatud asjakohasel alal võrreldavat pädevust omavaks
ja
kui ta vastutab kogumi eest, peab see kogum:
 - olema juurdepääsetav heausksetele kasutajatele,
 - vastama hea tava nõuetele,
 - olema aktiivselt kasutatav.

b) *Täiendav osaleja*

Täiendava osaleja valduses on materjal, mis täiendab sellesama liigi materjali, mida hoitakse määratud geenipangas, või tal on täiendavaid teadmisi.

Täiendavad osalejad osalevad töös allhankijatena ja koostöös määratud osalejaga.

Käesolev programm hõlmab mitut teadusharu. Eriti soodustatakse kõikide asjakohaste, eelkõige säilitatava materjali kasutamisega tegelevate teadusharude osalemist.

II LISA

PÕLLUMAJANDUSE GENEETILISED RESSURSSID RAHALISTE VAHENDITE SOOVITUSLIK JAOTUS

Valdkond	%
I. Alaline register	10
II. Säilitamine, kirjeldamine, kogumine ja kasutamine	88
1. Taimede geneetilised ressursid 66 %	
2. Loomade geneetilised ressursid 22 %	
III. Programmi hindamine	2 ⁽¹⁾
Kokku	100 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Umbes 2 % kogusummast on ette nähtud programmi tulemuste hindamiseks ja levitamiseks.

⁽²⁾ Sealhulgas programmi teatavad halduskulud, mis on umbes 2,5 % kogusummast, ja kulud erialatöötajatele (kaks A-palgaastme, kaks B-palgaastme ja kaks C-palgaastme töötajat), mis on umbes 10 % kogusummast.